

TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Syjonistycznej w Tarnowie

Rok X	Tarnów, piątek 28 maja 1937 r.		Nr. 22
„Syjonizm dąży do stworzenia publiczno-prawnie zagwarantowanej siedziby dla narodu żydowskiego w Palestynie“.	Nr. tel. 45	Konto P.K.O. 410.288	T R E Ś C : Nasza praca w kahale Co dotychczas zdziałał obecny zarząd kahalny ? Uroczyste poświęcenie szatarni Rada Partynia ogólnych syjonistów Strajk protestacyjny Sancynijem antysionem pod rozważ... „Band“ a strajk protestacyjny Oświadczenie Abraham Kohane jubilatem Ze sali sądowej Ze sportu — Komunikaty i inne
	Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3		
	Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu		
	Rękopisów nie zwraca się		
(Bazylea 1897)			

Nasza praca w kahale

Nie czas jeszcze na ocenę działalności obecnego zarządu kahalnego. Kilka miesięcy rządów kahalnych, to okres zbyt krótki, by dać obraz całokształtu dokonanej pracy.

Ale może nie od rzeczy będzie zastanowić się nad pytaniem: co my syjonisci działaliśmy w kahale w ciągu tego krótkiego czasu, które z ogłoszonych przez nas haseł zdołaliśmy zrealizować i czy powinniśmy nadal ponosić odpowiedzialność za gospodarkę kahalną, mimo, że nie mamy większości w kahale. Bo przecież zawsze podkreślaliśmy i nadal to stwierdzamy: nie do laźni i cmentarza poszliśmy do kahalny. Nie po to przecież organizujemy masy żydowskie pod sztandarem narodowym, by rezygnować następnie z naszych założeń ideowych na tak ważnym odcinku naszej pracy politycznej, społecznej, gospodarczej i kulturalnej. Uwzględniając atoli ciężkie położenie żydostwa, odnosząc się z pełnym szacunkiem do tych pozytywnych sił w żydostwie, które acz nie pod naszemu znajdują się szatarnem, gotowe jednak są do zgodnej współpracy dla dobra żydostwa — stworzyliśmy w kahale tarnowskiemu podstawy dla tej współpracy.

Zaczęliśmy od prac najkonieczniejszych — od likwidacji skutków gospodarki komisyjarskiej 5 lat komisyjarskich rządów kahalnych pozostawiały bowiem obraz takiego zaniedbania na każdym odcinku pracy gminnej, że długiego trzeba będzie jeszcze czasu, by przywrócić ład i porządek w żydowskiej Gminie Wyznaniowej w Tarnowie. Dlatego daleko nam jeszcze do pracy konstruktynnej, a zarazem planowej w kahale tarnowskim — daleko nam jeszcze do rozpoczęcia pracy w myśli głoszonego przez nas programu, bo przede wszystkim wyrównać musimy straszne szkody, wyrządzone przez gospodarkę komisyjarską 5 lat ostatnich. Wystarczy wskazać na fakt nie płacenia podatkom państwowym i należności takich, jak za wodę, czyszczenie miasta itd. przez kilka lat, wystarczą walące się budynki gminne, wystarczą widok zaniedbanej łaźni, wystarczą nieściągnięte składki

gminne od pewnej kategorii płatników, przeważnie zamożniejszych. Fundament Gminy żydowskiej w Tarnowie podważony został systemem protekcyjnym i prywatą niektórych polityków. Musielismy więc rozpocząć od odbudowy tego fundamentu. Kahal tarnowski stracił w oczach społeczeństwa żydowskiego tak dalece na znaczeniu, że z trudnością przyzwyczaić można obywateliwo nasze do zmiany tego ustosunkowania się do własnej Gminy, której najbogatsi częściej obywatelom odmawiają tego, co Gminie się należy.

Są niestety jeszcze pewne sfery w ulicy żydowskiej, które żadnego nie mają zrozumienia dla żydowskiej gminy wyznaniowej. Są to pozostałości tej nieszczęsnej mentalności, która kształtowała się w uświadomości członków Gminy żydowskiej pod wpływem złych n. N. pożytych.

Zerowano na oświecenie społeczne, którą zdegradowano do chaotycznej filantropii, nie stworzono ani jednej trwałej instytucji z dziedzin opieki społecznej. Dlatego trudno nam jest odzyskać w tej tak ważnej i prawie że dominującej dziś dziedzinie pracy kahalnej wprowadzić takie zmiany, które zgodne są z naszym programem pracy konstruktynnej, który znajduje pełne zrozumienie u wszystkich członków dzisiejszego zarządu kahalnego. Biedni i głodni czekają a bram kahalną — trudno ich karmić programem — skoro nie pracowano na tym polu w czasie, kiedy nędza w ulicy żydowskiej nie była tak zastraszająca.

Atmosfera w kahale tarnowskim jest teraz inna. Jest dobra wola i chęć współpracy u wszystkich członków zarządu i rady kahalnej. Jest zrozumienie wzajemne między przeciwnymi sobie ideowo kierunkami, które zresztą w wielu dziedzinach pracy narodowej i społecznej zbiegają się w jednym wielkim wysiłku dla ulżenia dołom żydowskich. Jest uczciwość i poważne ustosunkowanie się do potrzeb gospodarki kahalnej.

Jeżeli ta atmosfera będzie trwała nadal — to obecny zarząd kahalny spełni swe zadanie.

Dr A. Chomert

Co dotychczas zdziałał obecny zarząd kahalny?

Wywiad z prezesem p. drem M. Mendererem

Kilka zaledwie miesięcy minęło od czasu objęcia przez obecny wybrany zarząd kahalny gospodarki gminnej, a już w każdej dziedzinie tejże gospodarki zaznacza się wielkie ożywienie. Na wszystkich odcinkach gospodarki kahalnej przeprowadzona jest gruntowna zmiana stosunków, zaniedbanych i poniekąd zabagnionych przez niektóre zarządy komisyjarskie. Obecny zarząd kahalny, obejmujący przedstawicieli całej ludności żydowskiej naszego miasta wprowadził do izby kahalnej nową atmosferę — atmosferę rzeczywistości codziennego życia żydowskiego, dążąc do spełnienia tych zadań, jakie ta rzeczywistość mu nasuwa.

Chcąc poinformować szerszą opinię publiczną o działalności zarządu kahalnego w krótkim okresie swego istnienia, zwróciliśmy się do prezesa p. dra Menderera z prośbą o podanie nam w ogólnym zarysie poczyną obecnego zarządu kahalnego. P. dr Menderer uczynił zadość naszej prośbie i udzielił nam następujących informacji:

Pytamy: Panie prezesie, co zarząd kahalny zdziałał do dnia dzisiejszego?

— Zarząd kahalny — odpowiada p. prezes — obejmując agendy, miał dwie plene, nie cierpiące zwłoki prace do wykonania: ułożenie budżetu i wymiar składek. Sprawa ta była ciężka i skomplikowana, bo

z jednej strony należało zgodnie z naszym programem ideowym, ramy budżetu znacznie rozszerzyć i przeznaczyć pewne kwoty na instytucje i cele, które, względnie komisyjarskich były zupełnie pominięte. Z drugiej zaś strony pauperyzacja mas żydowskich, obejmująca coraz szersze sfery ludności żydowskiej, nie pozwoliła na powiększenie podatków pośrednich i bezpośrednich. Długo zastanawialiśmy się nad tą sprawą. A na razie znaleźliśmy wyjście, które tylko półowocnie załatwia sprawę. Nie podwyższyliśmy podatków, a raczej obniżyliśmy je jeszcze, ale rozszerzyliśmy krąg podatników. W Tarnowie bowiem było kilkaset osób stosunkowo zamożnych, które niewiadomo dlaczego — były zupełnie pominięte przy ułożeniu listy podatników. Zresztą i władza nadzorczą zmieniała zupełnie nasze plany w niektórych dziedzinach przy skreśleniu całego szeregu pożytych budżetowych.

Zaraz po objęciu rządów, zarząd kahalny przeprowadził ponadto akcje pomocy zimowej i akcję węgla. Akcje te zostały przeprowadzone na szeroką skosunkowo skalę zgodnie z wymogiem czasu, zgodnie z wielką nędzą panującą na ulicy żydowskiej.

Dużo pracy i wysiłku pochłonęła sprawa uboju rytualnego — sprawa koncesyj, kontyngentów w rybnikach. Szczególnie sprawa werników przysporzyła

zarządowi wiele kłopotu. Ale wreszcie udało się ją załatwić ku zadowoleniu wszystkich.

Akcja paschalna została w tym roku przeprowadzona na skalę znacznie szerszą niż dotychczas. Wytrzymała tego tragiczna wprost sytuacja najszerszych mas ludności żydowskiej naszego miasta, dowodem czego jest fakt, że dziesiątki obywateli, którzy do niedawna byli dobrze usytuowani i składali znaczne stosunkowo kwoty na cele społeczne i filantropijne — w tym roku byli zmuszeni skorzystać z pomocy gminy żydowskiej. Na akcję paschalną gmina wydała w tym roku około 15.000 zł.

Szpital żydowski — kontynuuję prezes p. dr Menderer — pozostawił dużo do życzenia w czasie objęcia przez nas rządów w kahale. Stopniowo udało się nam przeprowadzić tam częściową sanację. Usprawniono administrację, uzupełniono i przerobiono inwentarz, a opieką nad chorymi uległa znacznemu polepszeniu. Myśleliśmy zatem przyjąć asystenta chirurga i siostry przełożonej, jednak władze nadzorcze skreśliły nam przedsięwzięcie w budżecie. Sprawa ta jest mimo to nadal aktualna, gdyż na skutek odwołania zarządu kahalnego przeciw powyższemu i innym skreśleniom — władze nadzorcze najprawdopodobniej przywrócą nam powyższe pozycje, a wówczas zrealizujemy nasze zamiary w tym kierunku. W toku jest akcja dla kupna Rentgena i diatermii, a już w najbliższym czasie budynek szpitalny zostanie wymalowany i częściowo wyekwipowany. Mamy też zamiar założyć przyszłego dla nieuleczalnie chorych w starym budynku po szpitalnym. Należy przy tym zaznaczyć, że z szpitala żydowskiego korzystają i nie-Żydzi. W tym na przykład tygodniu przywieziono — z powodu przepełnienia w szpitalu powszechnym — do szpitala żydowskiego czterech chorych nie-Żydów postrzelonych czy też pobitych.

Zarząd kahalny, obejmując agendy w kahale, natrafił na wielkie zaniedbanie w sprawach podatkowego zadłużenia kahalny, tak co do podatków państwowych, jak i komisyjarskich. Zarząd miejski miał pretensje w wysokości około 11.000 zł tytułem opłaty na zakład czyszczenia miasta i wodociąg za lata od 1930 do ostatnich czasów. Skarb Państwa miał pretensje w wysokości 11.300 za podatek lokalowy i od nieruchomości za czas od 1930 r. Zarządy komisyjarskie nie płaciły podatków, to też zarząd miejski wstawił zarząd przymuszony do instytucji kahalny. Obecny zarząd przyspisał do zapłaty lokalowej i tej sprawy i dzięki usilnym staraniom udało się uzyskać od zarządu miejskiego zupełnie odpisanie należności za lata 1930, 1931, 1932 i 1933, a za lata 1934 i 1935 za czyszczenie miasta. Reszła zarząd kahalny spłaca w ratach, z tym, że bieżące należności płaci regularnie. W urzędzie podatkowym uzyskano zezwolenie na spłatę ratami przy 0,4 proc.

Ponadto są załagłości w ZUPiPe za lata od 1929 do 1933 w wysokości 7.000 zł, w Funduszu Pracy w kwocie 2.400 zł, które spłaca się ratami. Jeżeli chodzi o podatki państwowe, to zarządy komisyjarskie mogłyby w swoim czasie uzyskać znaczne ulgi, gdyby się starały o to we właściwym czasie.

Łaźnia wymaga gruntownego remontu. W budżecie są przewidziane właściwe fundusze na ten cel. To też wybrano już komisję dla remontu łaźni z p. Henrykiem Holländem na czele, która już w najbliższym czasie przystąpi do pracy. Zremontowano budynek cmentarny, usunięto wilgoć i zainstalowano światło elektryczne, zamontowano lampę dla oświetlenia cmentarza oraz wysypano ścięziha szaszem. Uporządkowano też sprawę jedy z rabiniami zgodnie z najnowszym rozporządzeniem w tym kierunku.

Sytuacja finansowa gminy jest oczywiście ciężka. Potrzeby są wielkie, a dochody stosunkowo szczupłe. Ale mamy nadzieję — kończy prezes p. dr Menderer — że podaliśmy zadaniami i że tutejsza gmina postawi nam na właściwej wyznaje.

Na tym zakończyliśmy nasz wywiad.

Uroczyste poświęcenie sztandaru org. Bnej Syjon w Tarnowie

Uroczystość poświęcenia sztandaru organizacji „Bnej Syjon” w Tarnowie, odbyła w niedzielę 23 bm. miała przebieg podniosły i imponujący. Sala Sokoła była przepelniona publicznością starszą i młodszą ze wszystkich sfer, która przybyła, by dać wyraz swej sympatii dla organizacji „Bnej Syjon”, oraz swemu przywiązaniu do ideału reprezentowanego przez sztandar biało-niebieski. Ponadto uroczystości zaszczylił swą obecnością delegat Starostwa w osobie p. mgra Małika, zarządu miejskiego w osobie p. dyr. inż. Leuchtera, prezes żydowskiej gminy wyznaniowej w Tarnowie p. dr. Menderer, wiceprezes zarządu kahalnego i prezes org. Mizrahi p. Wolf Götzelor, oraz przedstawiciele całego szeregu bratnich organizacji i związków.

Na trybunie pięknie udekorowanej i ukwieconej ustawili się poczytani przedstawiciele organizacji młodzieży ogólnosyjonistycznej: Hanoar Hacijon, Akiba i Samsonu, a przy stole przydaniemu zasiadli członkowie komitetu jubileuszowego w osobach tow. dra Chomet, mgra Dintenfassa i Józefa Fasta, oraz wiceprezes egzekutywy krakowskiej tow. dr. Szymon Feldblum z Krakowa.

W podniosłym nastroju zaczął uroczystości tow. dr. Chomet, który przywitawszy delegatów i gości, podkreślił znaczenie i zadania „Bnej Syjonu” w ruchu ogólnosyjonistycznym, który w ostatnich dopiero latach skonsolidował się, przybierając formy konkretne z wyraźnie sformułowanym programem ideowym i jasno wytkniętym celem. Poświęcając sztandar i wręczając go prezesowi Bnej Syjonu tow. mgr. Dintenfassowi, wezwał tow. dr. Chomet „Bnej Syjon”, aby wysoko dźwignął ten sztandar i aby nadal ofiarne przeznaczał dla idei, której symbolem jest właśnie poświęcony sztandar biało-niebieski.

Tow. mgr. Dintenfass przyjmując sztandar słubował, że „Bnej Syjon” nadal krocząc będzie po drodze wytkniętej przez ogólny syjonizm i że działalność „Bnej Syjonu” poświęconą będzie dobrem całego narodu, wszystkich jego warstw i klas tak w Palestynie jak i w goluście.

Następnie chorągiew tow. Leser orczył mawiając za sztandar z rąk tow. Dintenfass. Długo trwał chwytający w sobie sztandar, a czym chór syngagalny pod batutą p. dyr. Künstlera odpiewał hymn państwowy i Hatikwę, a piękne przemówienie okolicznościowe wygłosił wiceprezes egzekutywy krakowskiej tow. dr. S. Feldblum, który w ogólnym zarysie przedstawił zdobycze żydów w Palestynie, oraz sytuację polityczną i gospodarczą żydów w Palestynie i w goluście, wzywając do ommnożenia wysiłków dla przyspieszenia odbudowy Palestyny, oraz do zachowania buntu ducha i dumy zbiorowej mimo licznych ciśnień i rozrów, jakie na nas się spływ w ostatnim szczególnie czacie.

W końcu nastąpiło wibowanie głosów do tarczy pamiątkowej, po czym cała publiczność odpiewała Hatikwę i Technakę. Na tym zakończyła się podniosła ta uroczystość.

Na uroczystości przybyli również prezes komitetu lokalnego org. syjon. w Podgórzu tow. Ubersfeld i prezes „Bnej Syjonu” w Krakowie tow. Teitelbaum.

Po tym przyszli listowne życzenia prezesów świat. związku org. syjon. dr. Schwarzbart, prezes egzekutywy lwowskiej dr. Schmorak, Joachim Neiger (Haifa), Komenda Naczelną „Hanoar Hacijon”, (Lwów), Sekretariat „Bnej Syjonów” (Kraków), org. „Bnej Syjon” (Jarosław, Rzeszów, Bielsko), Ezra Chalucowa (Kraków), Haszachar (Kraków), Red. „Chwila” (Lwów), tow. Perutz (Katowice), Józef Lauterbach (Zakopane), Dawid Herzog (Jeruzolima) i dr. Blech (Gorlice).

Posiedzenie Rady miejskiej

Na poniedziałek 31 b. m. p. prezydent dr. Brodzinski zwołał posiedzenie Rady miejskiej, na którym rozpatrywane będą następujące sprawy: zaciągnięcie pożyczki w kwocie 50.000 zł w Komunalnym Funduszu Pożyczkowo-Zapomogowym na zatrudnienie bezrobotnych, pożyczki (kredyty materialnego) w wysokości 73.100 zł z Funduszu Pracy na roboty drogowe i kanalizacyjne, pożyczki w kwocie 6.000 zł z Funduszu Pracy na regulację Wentoku, pożyczki (kredyty materialnego) w kwocie 9.607.50 zł w Funduszu Pracy na budowę kapieli, przełożenie na adiacentów kosztów częściowego urządzenia ulicy Urszulańskiego wybór delegata do Rady szkolnej powiatowej, sprawa uchwał zapadłych na zjeździe związku miast i gmin, sprawa pożyczki konwersyjnej w kwocie 2.000.000 zł w Polskim Banku Komunalnym, wnioski na przyjęcie do związku przynależności gminy miasta Tarnowa.

Pierścionki zaręczynowe i ślubne, oraz wszelkie prezenty okolicznościowe, zegarki najlepszych marek, srebro stołowe, fichtarze, papierosnice itd. — poleca

ZAKŁAD JUBILERSKI
S. LEDERBERGER Tarnów, Krakowska 4

Szacowanie przedmiotów wartościowych bezpłatnie

Gmina Wyznaniowa Żyd. w Tarnowie

L. 1006/37

Tarnów, dnia 28 maja 1937

Zaległości składek

Obwieszczenie

Termin uiszczenia składki za rok 1936 już wprawdzie minął, a jednak wielu płatników zalega z zapłatą.

Ze względu na to, że koniecznie potrzebne są fundusze na przeprowadzenie remontu łaźni, reorganizacji i uporządkowania szpitala, na zapłacenie zalegających od kilku lat podatków i opłat państwowych, oraz samorządowych, na cele opieki społecznej, jak w ogóle do uporządkowania gospodarki kahalnej, prezo Zarząd Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Tarnowie wzywa P. T. Płatników o wptacenie do Kasy Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Tarnowie składek za rok 1936, jak niżej zaległych za poprzednie lata składek, a to najdalej do dnia 10 czerwca 1937 r.

Na wypadek niezapłacenia w powyższym terminie, zostaną zaległości składowe ściągane w drodze egzekucji z dołoczeniem kary za zwłokę i kosztów egzekucyjnych.

Dr Mieczysław Menderer

przewodniczący

Zarządu Gminy Wyzn. Żyd. w Tarnowie

Rada Partyjna ogólnych syjonistów w b. Kongresówce

Przy nader licznym udziale delegatów z prowincji odbyła się wczoraj sesja Rady Partyjnej Organizacji ogólnych syjonistów w Polsce. Na sesję przybyło przeszło 80 członków Rady z 45 miejscowości.

Posiedzenie zajął p. prezes Lewite, poczym uczczono prezesowanie pamięć bjp. Prezydenta Nahuma Sokolowa. Na wniosek p. Lewitego zebrali uchwalili przyłączyć się do protestu żydostwa polskiego przeciwko zająsom w Brześciu i Bugiem. Następnie wygłoszono szereg referatów: Naczelny red. „Habokru” p. Heftman omówił aktualne zagadnienia palestyńskie i syjonistyczne, referat o gospodarczej odbudowie Palestyny wygłosił inż. Józef Thon, sprawozdanie z działalności władz organizacji, złożył sekretarz generalny adw. dr. Ch. Tenenbaum, o sytuacji politycznej żydostwa polskiego referował p. dr. Gottlieb, o zadaniach XX kongresu syjonistycznego — adw. B. Olomucki. Prezydent światowego Związku ogólnych syjonistów dr. Schwarzbart, który nie mógł być obecny na sesji nadał referat odczytany następnie na posiedzeniu.

W dyskusji nad poruszoną sprawą wzięli udział m. in. pp.: Zarecki (Wilno), Fiszman (Radom), Radborski (Puławy), Czestochowski (Częstochowa), Sandomski (Łódź), Gaweż (Kalisz), dr. Orenstein (Kraków), Beron (Warszawa), Gerundzi (Piaszczyn), Berman (Łanowice), Różany (Warszawa), mgr. Lutowicz (Łódź), Lukszenburg (Radom), Pacanowski (Warszawa), red. J. Appenzlag Swif, Cetlin (Warszawa).

Przemówienia końcowe wygłosił inż. J. Thon i prezes Lewite. W dyskusji omówiono problemy ideologiczne, platformę wyborczą do XX kongresu syjonistycznego i dotyczące młodzieży. Dano również wyraz protestowi przeciwko projektom podziału Palestyny.

O dalszy rozwój Irgunu

Dnia 10 bm. odbyła się narada poszczególnych oddziałów Irgunu robotników ogólnosyjonistycznych z udziałem członka egzekutywy dra F. Rottenstreicha i dra Stupa.

Dr Stup wskazał na znaczny rozwój Irgunu w ostatnim czasie, podkreślając, że członkom Irgunu nie wolno zadowolnić się tym, co już uzyskano, lecz należy powiększyć wysiłki dla rozwoju Irgunu, który z biegiem czasu prawdopodobnie zamieni się w czynnik wpływowy w jizuwie, przy czym tow. Dr Stup zaznaczył, że światowy związek ogólnych syjonistów i ruch młodzieży ogólnosyjonistycznej śledzą z wielkim zainteresowaniem działalność Irgunu w Erec i stoją przed akcją Eran Haowed Hacijon i należy żywić nadzieję, że wyniki tej akcji umożliwią rozszerzenie ram działalności Irgunu.

LATOSZYŃ-ZDRÓJ

Nowo-otwarty pensjonat Rosenberga

poleca komfortowe pokoje duże i słoneczne z utrzymaniem lub bez — Kuchnia rytualna — Ceny za maj i czerwiec o 50% niższe

Zgłoszenia:

BENZION ROSENBERG, DĘBICA

Złóż datkę na ofiary brzeskiej!

WSZECH NAUK LEKARSKICH

Dr. Wilhelm Holänder
ordynuje

w Tarnowie, przy ul. Goldhamera 4 (parter)

Wszyscy do akcji szeklowej!

Wzywamy wszystkich syjonistów do intensywnych prac w ostatnich dniach akcji szeklowej. Ponieważ w dniu 3 czerwca br. musi Główna Komisja Szeklowa być w posiadaniu wszystkich pieniędzy z akcji szeklowej — przeto upraszamy wszystkie organizacje o zastosowanie się do tego terminu i najdalej do dnia 1 czerwca br. do godziny 10 wieczorem odprowadzić ołki szeklowe i pieniądze, tak, by mogły być przekazane Głównej Komisji Szeklowej dnia 2 czerwca br.

Lokalna komisja szeklowa

Do wszystkich ogólnych syjonistów!

Komisja szeklowa przy Komitecie lokalnym org. syjon. w Tarnowie wzywa wszystkich posiadaczy bloków szeklowych, by z uwagi na termin zakończenia akcji szeklowej, pieniądze i blocki szeklowe odprowadzili najdalej do niedzieli dnia 30 bm. Ogólni syjonisci! Wielu syjonistów i sympatyków jeszcze jest bez szkieł!

W 14 dniu ciągnięcia IV klasy padła wygrana w kwocie **10,000 zł** na los Nr 193.668, a w 15 dniu ciągnięcia padła wygrana w kwocie **100,000 zł** na los Nr 10.289

Oba te losy zakupione zostały w SUBKOLEKTURZE

Józefa Perlberga
TARNÓW, UL. WAŁOWA 8

subkolektora

Braci Safier w Krakowie

Szczęśliwe LOSY do I klasy 39 Polskiej Loterii Państwowej JUŻ są do nabycia

Uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej w szkole „Safa Berura”

W szkole „Safa Berura” odbyła się w niedzielę, dnia 23 bm. uroczystość odsłonięcia marmurowej tablicy pamiątkowej, umieszczonej wewnątrz budynku szkoły, a zawierającej 57 nazwisk osób, zasłużonych dla szkoły bądź to większymi datkami pieniężnymi przy kupnie domu i przy wznoszeniu drugiego piętra, bądź też pracą przy założeniu i prowadzeniu szkoły.

Po odpiewaniu przez chór szkolny hymnu państwowego, zabrał głos prezes zarządu tow. dr. Schenkel, który przedstawił zasługi dla szkoły osób, których nazwiska są wyryte na tablicy, oraz odczytał dalsze kilkadziesiąt nazwisk osób, które różnie przyczyniły się do powstania i rozwoju szkoły, po czym wskazał na wielkie znaczenie szkolnictwa żydowskiego.

Odsłonięciem przez chór szkolny hymnu państwowego i Hatikwy zakończono tą podniosłą uroczystość.

Na tablicy wyryte są następujące nazwiska:

Szaia Silberpennig	Salomon Klein m.
Benjamin Katz	Dawid Kreschower
Zygmunt Fleischer	Herman Landner
Mendel Daar	Abraham Lesser
Salomon Wurzel	Inż. Mojżesz Leuchter
Herman Fluhr	Herman Lichtblau
Gedalie Bornstein	Dr. Wilhelm Maschler
Isa Brandsstätter	Joachim Neiger
Bracia Braun	Inż. Leon Plachte
Gabriel Durst	Jozue Saher
Izidor Eisen	Jozef Safier
Maurycy Feld	Dr. Samuel Spahn
Dr. Salomon Goldberg	Wilhelm Spiro
Wiktor Grünhut	Dr. Wolf Schenkel
Henryk Holänder	Leopold Schinagel
Herman Izraelowicz	Samuel Weintraub
Bracia Keller	
Józef Ketz	

Dr. Juliusz Dresner

Strajk protestacyjny

Wraz z całym żydostwem polskim ludność żydowska Tarnowa dała w poniedziałek 24 bm. masowy i solidaryny wyraz protestu przeciw ostatnim wypadkom w Brześciu nad Bugiem. Nazew centralnych instytucji wszystkich żydowskich stronnictw politycznych, żydzi porzucili pracę na dwie godziny. Punktualnie o godzinie 12 zamknięte zostały żydowskie sklepy i warsztaty. Przerwały swe czynności wszystkie instytucje żydowskie społeczne i gospodarcze, wszyscy przerwali pracę, aby przez milczącą te manifestacje zaprotestować przeciw wydarzeniom brzeskim. A manifestacja ta była w Tarnowie zupełna i solidarna. Nie było ani jednego żydowskiego wyłamania z ogólnej solidarności. Bez akcji, bez jakiegokolwiek upomnień wszystkich dostosowali się do wezwania. Wszyscy — nie tylko w centrum miasta ale w bocznych dalszych ulicach, a nawet na peryferiach miasta.

W czasie strajku manifestacyjnego ruch na ulicy, szczególnie w dzielnicy żydowskiej znacznie się zmógł. Strajkujący kupcy, rzemieślnicy i robotnicy wyszli na ulice i rozprawiali o wydarzeniach dnia. Protest żydostwa tarnowskiego wypadł poważnie, odbył się w skupieniu i solidarności wszystkich jego oddziałów.

Gmina żydowska w Tarnowie wobec wypadków brzeskich

We wtorek 25 b. m. odbyło się posiedzenie zarządu żydowskiej gminy wyznawczej, na którym po przemówieniu prezesa p. dra Menderera uchwalono wnieść protest przeciw zajściom w Brześciu i wyrażenia żydowskiej w Brześciu szczerą i serdeczną współczucie oraz uchwalono wysygnować na razie kwotę zł 200 jako doręczającą pomoc dla ofiar brzeskich. Ponadto uchwalono współdziałać w akcji pomocy na rzecz poszkodowanych w Brześciu, która została wszczęta przez społeczeństwo żydowskie w kraju.

Akcja na rzecz ofiar brzeskich

Z inicjatywy żydowskiej gminy wyznawczej w Tarnowie odbyło się we czwartek 27 bm. zebranie obywatelskie z udziałem rabinatu, przedstawicieli wszystkich stronnictw, organizacji i związków żydowskich w Tarnowie.

Po zagajeniu przez prezesa p. dra Menderera, wybrano na wniosek p. dra Schenka przewodniczącym komitetu p. dra Menderera, a na wniosek p. dra Chometa wybrano ponadto do prezydium pp. E. Geuriza, S. Zinsa, W. Götlera i J. Heumana, zaś skarbnikiem wybrano p. Ch. Aberdama, a sekretarzem A. Suerszturma. Rozważano na miejscu listy żądania do przeprowadzenia zbiórki do dnia 4 czerwca br.

Spółczesne żydostwo naszego miasta niewątpliwie poprze te akcje.

Co to właściwie jest?

O strajku demonstracyjnym żydostwa polskiego odbytym w poniedziałek 25 b. m. w związku z wypadkami brzeskimi — „Głos Ziemi Tarnowskiej”, organ dawnej sanacji i półoficjalny organ klubu pracy gospodarczej na Radzie miejskiej pisze w sposób następujący:

„Żydowski protest” — w związku z wypadkami w Brześciu n/Bugiem — tarnowski żydzi urządzili w poniedziałek 2-godzinny protest — przez zamknięcie sklepów. Szkoda tylko, że nie zrobili tego od godziny 8-10, a tylko w porze południowej, gdy ruchu żadnego nie ma.”

Co to właściwie jest? Dowcip, złośliwość, czy też ukryty wyraz solidarności z „bohaterami” brzeskimi?

Sanacyjnym antysemitomom pod rozważanie...

Onegdaj ukazał się w prasie edycyjny artykuł lidera edyckiego R. Rybarskiego, w którym nie wierzy on nowo upieczonym antysemitom sanacyjnym, posądzając ich o pustą deklamację i zapewniając, że „aktywny antysemityzm potrafi uprawiać tylko edycja”. Z tej niesfortunnej gorliwości antysemickiej pewnych kół sanacyjnych szczydzi także lewicowo-sanacyjny „Dziennik Poranny”:

„Tak, panowie, neonacjonalisci, stare edeki wam nie wierzą i nie u wierzą. Zrobić za nich do końca robotę, oddać swe wpływy i iść precz. A oni już wiedzą urządzić Polskę po swojemu, po endecku — utopia Polskę w krwi, ciemności i nędzy, szafstując historię, zatną ślady swych zbrodni dokonanych na psychice i życiu narodu, z bohaterów zrobią bandytów i agenty obce, a z zaprzeczonych i głupców zrobią swych bohaterów. Mieliście tego przedsnak dnia 13 maja b. r. i macie w toczącym się procesie Doboszyńskiego. Pan Rybarski — choć mu daleko jeszcze do widzą — już wam dyktuje warunki. Bo przecież artykuł p. Rybarskiego jest wyrażeniem odpowiedzi na jakieś nie odpowiedzialne i nie publiczne oferty.”

Milionerem pragniesz być?

Kup LOS

w słynnej ze szczęścia KOLEKTURZE
Józefa Maschlera
w Tarnowie, pl. Kazimierza W. 1

GŁÓWNA WYGRANA 1,000,000 złotych

Ponadto wygrane po 100,000 zł

75,000 „

50,000 „

30,000 „

15,000 „

i wiele innych większych i mniejszych wygranych.

LOS Y

I klasy 39 Loterii Klasowej JUŻ są do nabycia!
CIĄNIENIE ROZPOCZYNA SIĘ 22 CZERWCA BR.

„Bund” a strajk protestacyjny

W „Naszym Przeglądzie” omawia N. S. przebieg poniedziałkowego protestu żydostwa polskiego. Trafną szczególnie jest ocena stanowiska Bundu wobec solidarnego protestu całego prawie żydostwa polskiego bez względu na dzielące je różnice społeczne i polityczne.

„Wprawdzie odezwa — pisał N. S. — nawołująca do protestu nie była podpisana przez stronnictwa socjalistyczne, lecz nazwała po tej ukazaniu się oba odłamy Poale Syjonu przyłączyli się do akcji protestacyjnej, nie obawiając się bynajmniej zarzutu współdziałania z „burżuazją”. Natomiast Bund poprzestał na stwierdzeniu, iż nie przeciwstawia się akcji, którą uświatlił niestety zbagatelizować, kierując się małostkowym interesem partyjnym. Na łamach „Folkscajtung” ukazał się w niedzielę dziwaczny artykuł, z którego nagle dowiedzieliśmy się, iż w godzinach 12-14 a 2-gą obowiązuje rzekomo w zakładach handlowych przerwa obiadowa, co oczywiście nie odpowiada prawdzie, ponieważ w tym czasie żadne sklepy nie są normalnie zamknięte. Organ Bundowski zapomniał o tym, iż sam nawoływał przed rokiem do zamknięcia sklepów o tej właśnie porze i otabił wówczas tę akcję jako swe własne zwycięstwo partyjne.”

A dalej: „Pragnąc uprasłiwić swą taktykę, prasa bundowska podnosi, iż walka z antysemityzmem nie może być prowadzona wyłącznie przez społeczeństwo żydowskie, że musi ona być połączona z akcją socjalistowskich polaków.”

Nie mamy bynajmniej zamiaru negować znaczenia każdej akcji, którą socjaliści żydowscy podejmują wspólnie ze swoimi towarzyszami polskimi celem uświadomienia szerokim mas o szkodliwości antysemityzmu, jako narzędzia walki z demokracją. Skrzętnie wszak notujemy każdy odruch oburzenia poszczególnych jednostek z powodu postępowej części społeczeństwa polskiego.

Ala w danym wypadku chodziło wszak przede wszystkim o zamanifestowanie solidarnej postawy całego żydostwa polskiego, powołanego do zorganizowania akcji pomocy dla Brześcia, niezależnie od tego, w jakim stopniu sprawdzi się fantastyczne wieści o sumach, jakichsi nadejść z zagranicy.

To powinieli być zrozumieć Bund, który zjawia się zapewne u stołu, gdy nadejdzie chwila podziatu sum z różnych zbiorów.

Towarzyszowi Saulowi Brüllerowi wyrażamy tą drogą nasze serdeczne współczucie z powodu śmierci Jego.

בכבודו למנוח רוען יצחק תומקום
Kom. lok. Unii Syjonistowskiej Rewizjonistów
Komenda „Brit Hachajut”
Komenda „Betar” w Tarnowie

Podziękujemy

Towarzystwo ku wspieraniu ubogiej młodzieży żyd. szkół średnich „Samopomoc” w Tarnowie składa serdeczne podziękowania P. T. Tow. Muza-Film w Krakowie za bezpłatne wypożyczenie filmu, oraz p. dyr. Lichtblauowi za bezpłatne użyczenie sali kina „Apollo”.

Za zarząd: dr H. Bober, prezes

Poszukujemy

zaufanego pana (zawód i miejsce zamieszkania obojętne), ktemu na miejscu urządził samodzielnie rejonową składnię wysyłkową (bez składu). Szata miesięczny dochód zł 580. — Zgłoszenia pod „41” do „Adema”, Box 187, Klagenfurt — Austria.

Ku Galiei

Żydowski Fundusz Narodowy rozpoczął wielką akcję zbiórkową zarówno w Erec Izrael, jak i we wszystkich krajach gólosowych — znaną pod nazwą „Ku Galiei”. Chodził manifestować o to, żeby wielkie obszary gruntów, znajdujące się w Górnej Galilei, pomiędzy posiadaniemi przez Żydów pomostami, mogły przejść do rąk żydowskich i umożliwić w ten sposób swą i konieczną kolonizację, tolna na północy Palestyny. Jeżeli nasz stan posiadania na północy Palestyny nie zostanie szybko i znacznie powiększony, wówczas i to, co już posiadamy zostanie niewątpliwie stracone. Nabycie tych nowych gruntów zależy od naszej dobrej woli, od zasobów finansowych, którymi „Keren Kajemet” będzie mógł dysponować, a więc obecnie głównie od powodzenia akcji zbiórkowej „Ku Galiei”. Społeczeństwo żydowskie mimo ciężkiej sytuacji, w jakiej się znajduje — stanowiąc niewątpliwie i podczas tej akcji na wysokości zadania.

Posiedzenie komitetu obywatelskiego dla akcji majowej na rzecz Galii z współudziałem m. m. mgra Salpiera, odbyło się w sobotę 29 b. m. godz. 9 wiecz. w lokalu organizacji syjonistycznej.

Walne zebranie stow. żyd. szkół zawod. średnich

Pod przewodnictwem p. dra Menderera odbyło się w sobotę 22 bm. w sali kahału walne zebranie stowarzyszenia żyd. szkół zawodowych z udziałem delegata Centosu p. dra Lesera z Krakowa.

Sprawozdanie ogólne z działalności stowarzyszenia złożył prezes p. dr Menderer, który wskazał na postępy, uznane przez władze szkolne, na poziom nauki i stały rozwój. W roku bieżącym szkolnym uczęszczaniem do szkół 150 uczennic, przy czym zaznaczył p. dr Menderer, że żyd. szkoła zawodowa daje uczniom poza gruntownym wykształceniem zawodowym także bardzo obszerne wykształcenie ogólne, w szczególności znajomość języka hebrajskiego i angielskiego. Absolwenci będą zdawali w szkole egzamin czeladniczy, a ponadto ukończenie tej szkoły umożliwi im przejście do wyższych szkół licealnych. Mniej zadawalało wypadło sprawozdanie kasowe złożone przez p. inż. Merzwę, z którego wynikało obciążenie społeczeństwa żydowskiego dla celów szkoły. Referat o znaczeniu szkół zawodowych wygłosił p. dyr. Epsteinówna, wskazując na konieczność rozszerzenia zakresu działalności stowarzyszenia, apelując o poparcie jego zamierzeń.

Ozywną dyskusję wywołała sprawa pomieszczenia szkoły jako też sprawa reaktywowania działu zawodowego młodych. W dyskusji zabierali kolejno głos: pp. dr Leser, radca dr Merz, Hutter, dr E. Merz, prof. Wróblówna, dr Schenkel, dr Fries i I. Na wniosek dra Friesa udzielono absolutorium ustępującemu zarządowi po czym wybrano nowy zarząd, w skład którego wchodzi pp. dr Menderer, dr Chomet, dr Goldberg, Józef Maschler, mgr Lenkiewicz, dr Merz, dr Fries, Batist i Hutter, panie dr Merzowa, dyr. Epsteinówna, inż. Merzówna, dr Katowka.

Do komisji rewizyjnej zostali wybrani pp. dyr. I. Schönwetter, dr Heublum-Blochowa, E. Blumenkranzowa, zaś do sądu polubownego zostali wybrani pp. dr Grünberg, dr Leon Maschler i dr Speiser.

Z. F.

Pensjonat Latoczyn-Zdroj k. Dębicy

20 ubikacyj z urządzeniem
wydzierżawie najchętniej fachowcy.

Na żądanie gwarancja.

Zgłoszenia b. pilne:

BENZION ROSENBERG, DĘBICA

Święto 16 pp.

Dnia 28 bm. odbędzie się doroczne święto pulku ziemi tarnowskiej. Komitet obywatelski wystosował apel do społeczeństwa tarnowskiego o masowy udział w uroczystościach urządzonych z okazji tego święta, oraz o udekorowanie domów flagami państwowymi.

Program uroczystości jest następujący: We czwartek 27 bm. o godz. 20-tej odbędzie się w holi kina „Kosmos” koncert pod dyrekcją Emilii Platter przy ul. Piłsudskiego Ap. Poległych.

Dnia 28 bm. o godz. 9 rano odbędzie się uroczysta msza św. połowa na boisku koszar przy ul. Piłsudskiego. O godz. 10.30 odbędzie się defilada na ul. Piłsudskiego.

Dnia 30 bm. o godz. 16-tej odbędzie się zabawa ludowa połączona z festynem w Ogrodzie Strzeleckim, a w razie niepogody w sali Sokola.

W czasie od 24 maja do 15 czerwca br. komitet obywatelski urządził zbiórke książek powieściowych, popularno-naukowych, oraz ilustrowanych czasopism celem utworzenia biblioteki, jako daru społeczeństwa dla żołnierzy pulku ziemi tarnowskiej.

